

Motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI

Motion av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från svenska för invandrare (sfi).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Företagarna.

Almega Stockholm och Företagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser sammantaget att staden har ett strukturerat arbete för att minska avhopp från sfi inom ramen för befintliga strukturer. Mot bakgrund av det anser inte stadsledningskontoret att en åtgärdsplan är motiverad.

Arbetsmarknadsnämnden framhåller att det inte finns behov av ytterligare åtgärdsplan, utan att frågan ständigt är aktuell och hanteras löpande både centralt och lokalt på skolenheterna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att det är möjligt att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från sfi, i linje med Skolverkets kartläggning, stadens budget och lokala erfarenheter. Vidare betonar nämnden dock att lokala erfarenheter bör tas tillvara och att samverkan är viktig i arbetet med planen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att anpassade utbildningsformer, som sfi för föräldralediga, kombinationsutbildningar och praktik med språkstöd samt

individuellt anpassade studier redan idag bidrar till att motverka avhopp och ser därför inget behov av en separat åtgärdsplan inom den egna verksamheten.

Kungsholmens stadsdelsnämnd instämmer i vikten av fullföljda studier inom sfi som en del av integrationen, men menar att många orsaker till avhopp är kända och svåra att påverka inom ramen för en åtgärdsplan. Nämnden anser därför att ytterligare åtgärdsplan inte är nödvändig.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att sfi-elever fullföljer sin utbildning är en viktig framtidsinvestering, både för individ och samhälle. Det är en investering som skapar goda förutsättningar för individen att delta aktivt i samhället, förstå sin omgivning och bygga sociala kontakter. Vi vet att svenska språket är nyckeln till arbete, vidare studier och självständighet. Det är en grund för integration, delaktighet och trygghet.

Den rödgröna majoritetens historiska omläggning av vuxenutbildningen tog sin grund i att erbjuda en kvalitativ utbildning till stockholmarna. I och med den nya omläggningen av vuxenutbildningen valde vi att hämta hem hela sfi studieväg 1 och större delar av sfi studieväg 2 och 3, i syfte att kunna stärka kvaliteten och stödet till målgruppen. Parallellt med de viktiga besluten arbetar skolorna numera med möjlighet till planerade studieuppehåll och sammanhållna studiegrupper. Två åtgärder som syftar till att minska avhopp, främja långsiktighet och flexibilitet.

Arbetsmarknadsförvaltningens enhet för vuxenutbildning arbetar strukturerat och metodiskt med regelbundna verksamhetsbesök och uppföljningar av verksamheten, både inom den egna regionen och hos externa anordnare. Arbetssätt för uppföljning sker genom aviserade och oanmälda besök i enlighet med ett årshjul som består av sex cykler där varje cykel fokuserar på ett antal centrala uppföljningsfrågor.

Således är min bedömning, likt många av remissinstanserna, att en ytterligare åtgärdsplan för att minska avhopp från sfi inte är nödvändigt.

Bilaga

Motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från SFI, dnr KS 2025/654–1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Det är bra att staden arbetar för att motverka avhopp från SFI genom olika insatser, såsom kombinationsutbildningar, praktik med språkstöd och SFI för föräldralediga. Samtidigt är det helt nödvändigt att samla detta i en särskild åtgärdsplan. Mot bakgrund av den höga andelen avhopp och de integrationsutmaningar detta innebär vill vi se en plan som tydligt visar på ansvarsfördelning, resursbehov och uppföljning. Orsakerna till avhopp är ofta komplexa och individuella, men just därför behövs en helhetsplan som knyter samman de olika aktörernas ansvar. Exempelvis kan det handla om förstärkt stöd till studerande med särskilda behov, utvecklad samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, samt en tydligare roll för civilsamhället som ofta når grupper som annars riskerar att hoppa av.

En åtgärdsplan skulle också bidra till större transparens och möjlighet att följa utvecklingen över tid. På så sätt kan vi bättre säkerställa att de insatser som görs faktiskt minskar avhoppet och stärker nyanländas språkkunskaper. Språket är nyckeln till integration och egen försörjning. Kontinuerliga och fullföljda studier inom SFI är en viktig del av integrationen. Därför måste frågan ges högre prioritet.

Stadsledningskontoret svarar att det redan är välkänt varför elever hoppar av så ingen åtgärdsplan anses därför vara nödvändig - detta då verksamheterna vet vad de ska göra. Likafullt är det ett stort problem med elever som hoppar av. Eftersom frågan är ständigt aktuell bör en åtgärdsplan tas fram eftersom en sådan skulle konkretisera var problemen finns, vad som behöver göras och när det ska göras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige med förslag om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhopp från sfi. Motionärerna anser att en åtgärdsplan för att motverka avhopp skulle öka genomströmningen och förbättra kvaliteten på sfi. Åtgärdsplanen ska enligt motionen identifiera och åtgärda de främsta orsakerna till avhopp inom sfi och stärka stödet för elever genom vägledning och motivationshöjande insatser. Syftet är att fler ska fullfölja sina studier, lära sig svenska och på så sätt få rätt förutsättningar att etablera sig i samhället och på arbetsmarknaden.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Almega Stockholm och Företagarna.

Almega Stockholm och Företagarna har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	4
Arbetsmarknadsnämnden	6
Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd	6
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	9
Kungsholmens stadsdelsnämnd	10
Reservationer m.m.	12

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer med motionens författare att fullföljda studier inom SFI fattar är en viktig del i integrationen då goda språkkunskaper är avgörande för att individer ska komma vidare till egen försörjning eller studier.

Skolverket har på uppdrag av regeringen genomfört en kartläggning och analys av orsaker till avbrott av SFI-studier och har under 2024 presenterat resultatet i rapporten Studieavbrott och genomströmning i SFI (rapport 2024:3). I uppdraget ingick att föreslå stödinsatser för att förbättra hanteringen av studieavbrott. Orsakerna till avhopp från SFI är således väl kända. Ofta handlar det om att elever får möjlighet till egen försörjning, ska delta på andra aktiviteter hos till exempel

Arbetsförmedlingen eller att regler för till exempel försörjningsstöd begränsar deltagandet. Andra orsaker till avbrott kan vara flytt, hälsa eller andra studier.

I stadens budget för 2025 betonas stärkt koppling till arbetsmarknaden inom SFI och arbetsmarknadsnämnden har fått i uppdrag att utveckla mer flexibla utbildningsformer, möjligheten att kombinera SFI med yrkeskurser eller praktik och att stärka övergångarna mellan utbildning och arbetsmarknad. Arbetet fortsätter under 2026. För att underlätta deltagande och minska avhopp erbjuds sedan tidigare olika former av anpassningar inom SFI. Elever med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa eller PTSD kan få anpassad undervisning utifrån sina behov. Utöver det erbjuds SFI för föräldralediga, Praktik med språkstöd, Svenska för ukrainare, Kombinationsutbildningar och Svenska för yrkesutbildade.

Arbetsmarknadsförvaltningen följer årligen upp hur alla skolorna arbetar med att bland annat förebygga avhopp från SFI. Uppföljningen genomförs genom aviserade eller oanmälda besök, enligt ett årshjul.

Från och med 2025 har även möjligheten till planerade och tidsbegränsade studieuppehåll införts för att fler elever ska stanna kvar i studier. Ett planerat studieuppehåll innebär att eleven kan göra ett kortare uppehåll för andra aktiviteter, men har sedan en fast tidpunkt och en garanterad plats för att komma tillbaka. Sammanhållna studiegrupper har också införts som en del i arbetet med att minska avbrotten. Syftet är att eleven knyts tydligare till en studiegrupp som arbetar långsiktigt tillsammans och därmed bygger mer varaktiga studierelationer.

Enligt Stockholms stads riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd ska personer som uppbär ekonomiskt bistånd, och bedöms vara arbetsföra, stå till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär ett aktivt arbetssökande samt deltagande i kompetenshöjande verksamheter som t.ex. SFI. För personer som studerar SFI som en del av sin planering följs närvaron därigenom upp månatligen, i samband med redovisning av ansökan om ekonomiskt bistånd. Frånvaro rapporteras och kan påverka rätten till fortsatt bistånd, om den inte kan styrkas eller bedöms rimlig. För en stor del av målgruppen finns därigenom redan ett uppföljningssystem och ett krav på deltagande i SFI, vilket motverkar avhopp genom tydlig struktur, krav och stöd.

Sammantaget anser stadsledningskontoret att staden har ett strukturerat arbete för att minska avhopp inom SFI inom ramen för befintliga strukturer, anpassade utbildningsformer, arbetslivsintegrerande insatser och myndighetskrav kopplat till ekonomiskt bistånd. Stadsledningskontoret anser därför inte att en åtgärdsplan är motiverad, men betonar vikten av fortsatt utveckling, inom ramen för nuvarande budgetuppdrag och befintliga strukturer, för att främja deltagande i SFI och stärka nyanländas språkkunskaper och möjligheter till etablering i samhället och på arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2025 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen

Reservation av Lovisa Lanryd (L), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser inte att en ytterligare åtgärdsplan behöver tas fram. Frågan om avhopp från studier i SFI är en ständigt aktuell fråga och har varit det sedan länge. Därför finns frågan om avhopp med i de uppföljningar av SFI-verksamheten som vuxenutbildningen genomför på alla skolor årligen. Orsakerna till avhopp från SFI är väl kända och resultaten blir de samma oavsett om det är nationella eller lokala uppföljningar. Det handlar ofta om att elever får möjlighet till egen försörjning, ska delta på andra aktiviteter hos till exempel Arbetsförmedlingen eller att regler för till exempel försörjningsstöd begränsar deltagandet. Detta är orsaker som är svåra för vuxenutbildningen att förutse och trots att SFI enligt skollagen ska kunna kombineras med ovanstående aktiviteter är det svårt att motivera elever att göra det.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att möjligheten till planerade studieuppehåll och sammanhållna grupper både bidrar till utbildningens flexibilitet och samtidigt ger skolorna en möjlighet att arbeta mer långsiktigt och strategiskt med eleverna. Det är vår bedömning att båda dessa förändringar hjälper till att behålla eleverna i studier.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar motionärernas åsikt om vikten av kontinuerliga och fullföljda studier inom SFI som en del av integrationen. Det är dock viktigt att se att deltagandet i SFI påverkas av många andra faktorer som ligger utanför vuxenutbildningens kontroll och därmed inte är möjliga att skriva in i en åtgärdsplan.

Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

SFI upphörde som egen skolform 2016 och blev då inkluderad i skolformen Komvux. Hemkommunen ansvarar för att varje elev har en individuell studieplan utifrån sina förutsättningar. Syftet är att eleven ska påbörja sina studier inom den studieväg som bäst motsvarar elevens individuella förutsättningar, såsom utbildningsbakgrund och studievana. Kommunens samverkan med Arbetsförmedlingen är en del i uppdraget för att elever ska kunna öva på det svenska språket i arbetslivet och kombinera SFI med andra aktiviteter som arbetslivsorientering, praktik, validering eller förvärvsarbete. Arbetsförmedlingen är ansvarig för att samordna etableringsinsatser och för att pröva frågor om anvisning till etableringsprogrammet.

Skolverket har på uppdrag av regeringen genomfört en kartläggning och analys av orsaker till avbrott av SFI-studier. I uppdraget ingick att föreslå stödinsatser för att förbättra hanteringen av studieavbrott. Resultatet har presenterats i rapporten *Studieavbrott och genomströmning i SFI* (rapport 2024:3). I rapporten framkommer att 46 procent av kursdeltagarna avbröt sina studier under 2022. I Stockholm var andelen 49 procent, vilket är högre än genomsnittet.

Avbrotten beror ofta på att elever får arbete, deltar i arbetsmarknadsåtgärder eller av familjeskäl. Rapporten betonar att tidig kontakt med elever som visar frånvaro och nära samverkan mellan utbildningsanordnare, arbetsmarknadsinsatser och Arbetsförmedlingen, kan minska risken för avhopp.

I Stockholms stads budget 2025-2027 betonas behovet av att öka genomströmningen i SFI och minska avbrotten. Arbetsmarknadsförvaltningen har fått i uppdrag att utveckla mer flexibla utbildningsformer, kombinera SFI med yrkeskurser eller praktik och stärka övergångarna mellan utbildning och arbetsmarknad. Staden vill även öka likvärdigheten i SFI-utbudet och förbättra uppföljningen av avbrott. Stadsdelsförvaltningarna har en roll i att samverka kring deltagare som kombinerar SFI med försörjningsstöd, arbetsmarknadsåtgärder eller sociala insatser.

Stadsdelsförvaltningens egna erfarenheter visar på betydelsen av kontinuitet och tillgänglighet i undervisningen. På introduktionsförskolorna i Rågsved och Högdalen erbjuds SFI två dagar i veckan för föräldralediga utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) satsning *Öppen förskola-tillsammans för jobb och integration* i syfte att främja utrikesfödda kvinnors etablering.

På stadsdelsförvaltningens introduktionsförskolor har det visat sig vara betydelsefullt att samma lärare undervisar över tid för att skapa förtroende.

Förmiddagsundervisning har visat sig fungera bäst för målgruppen då många föräldrar har barn som behöver hämtas på förskolan. Stadsdelsförvaltningen ser även vikten av att det ska vara möjligt att genomföra prov på plats i verksamheten eftersom föräldrar ofta har små barn med sig och därför sällan kan delta i flera timmars examination på SFI-skolan.

Sammanfattningsvis ser stadsdelsförvaltningen inget hinder för att en åtgärdsplan tas fram inom staden för att minska avhoppet från SFI. Stadsdelsförvaltningen vill betona vikten av att ta tillvara de lokala erfarenheter som finns i framtagandet av en

sådan plan. Det är även viktigt, utifrån den kartläggning och analys som gjorts av Skolverket, att planen innefattar en tydlig och fungerande plan för samverkan både internt inom staden liksom mellan staden och andra relevanta aktörer som en del i att minska avhopp.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Avhopp från SFI påverkar kvinnor och män på olika sätt. Kvinnor fullföljer studierna enligt Skolverket i högre utsträckning än män, men kvinnor med småbarn riskerar studieavbrott på grund av brist på flexibla lösningar. Män avbryter oftare för att ta arbete, vilket kan ge försörjning på kort sikt, men begränsar språkutvecklingen långsiktigt. De nationella jämställdhetsmålen betonar att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till utbildning, arbete och egen försörjning. Stadens budget 2025 lyfter att utbildningen behöver bli mer individanpassad och arbetsplatsnära, vilket kan främja både kvinnors och mäns etablering. Förvaltningens erfarenheter från SFI på introduktionsförskolor visar att särskilda insatser för föräldralediga kvinnor ökar deltagandet och stärker språkutvecklingen. En åtgärdsplan bör därför beakta könsspecifika hinder för att nå jämställda resultat.

Barnrättsperspektiv

Barnkonventionen betonar barns rätt till trygghet, delaktighet och föräldrars möjlighet att ge stöd och omsorg (artiklarna 3, 18 och 28). När föräldrar inte kan fullfölja SFI på grund av brist på anpassade former kan detta indirekt påverka barns rättigheter, då språkkunskaper hos föräldrar är en nyckel för arbete, integration och social delaktighet. Stadens satsningar på SFI i kombination med öppna förskolor visar hur barn kan få en trygg miljö samtidigt som föräldrar deltar i språkundervisning. En åtgärdsplan som stärker föräldrars möjligheter att fullfölja utbildningen främjar därmed barns rätt till goda uppväxtvillkor. På ett generellt plan innebär detta att barns bästa behöver beaktas vid utformning av flexibla undervisningsformer, särskilt för föräldralediga och familjer med små barn, i linje med Stockholms stads program för barnets rättigheter och inflytande.

Tillgänglighet

Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet betonar rätten till utbildning och möjligheten att delta på lika villkor. Det är därmed viktigt att undervisning och prov erbjuds på sätt som fungerar för olika behov, exempelvis genom flexibla tider, tillgängliga lokaler eller digitala alternativ. Det är därför viktigt att involvera personer med funktionsnedsättning i planeringen av framtagandet av en åtgärdsplan liksom i uppföljningen av planens aktiviteter för att se hur tillgängligheten fungerar i praktiken.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd antar yttrandet i detta tjänsteutlåtande som sitt eget och överlämnar det som svar till Kommunstyrelsen.

Reservation av Fatima Nur (L), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen om att språkutbildning är centralt för etablering och egen försörjning. SFI är en utbildning som riktar sig till vuxna invandrare med syftet att ge grundläggande kunskaper i svenska språket och samhället.

Pågående anpassningar och stödinsatser

Redan idag erbjuds flera anpassade former av SFI för att underlätta deltagande och minska avhopp:

- SFI för föräldralediga: Deltagarna kan ta med sig sina barn. Detta skapar förutsättningar för språkstudier även under föräldraledighet.
- Praktik med språkstöd: Deltagare får möjlighet till praktik kombinerat med språkstöd på sitt modersmål. Syftet är att utveckla språket i ett arbetslivssammanhang med stöd från coacher.
- Kombinationsutbildningar (SFI-kombo): Möjlighet att kombinera SFI med gymnasial yrkesutbildning inom bristyrken inklusive arbetsplatsförlagda moment (APL).
- Svenska för ukrainare: SFI riktat till ukrainare bosatta i Stockholm stad, i takt med att fler folkbokförs och får tillgång till bredare utbildningsutbud.
- Svenska för yrkesutbildade (SFX): SFI med fokus på yrkesspråk för personer med erfarenhet eller utbildning inom ett visst yrke från hemlandet.

Det finns således varierande studievägar anpassade efter personens utbildningsbakgrund och förutsättningar. Dessa exempel visar att SFI-utbildningen redan idag anpassas efter individens behov och förutsättningar, vilket är centralt för att motverka avhopp.

Ekonomiskt bistånd och SFI – krav och uppföljning

Enligt *Stockholms stads riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd* ska personer som uppbär ekonomiskt bistånd, och bedöms vara arbetsföra, stå till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär ett aktivt arbetssökande samt deltagande i kompetenshöjande verksamheter som t.ex. SFI. Personerna förväntas följa de individuellt upprättade förändringsplanerna mot självförsörjning.

För personer som studerar SFI som en del av sin planering:

- Ska närvaron följas upp månatligen i samband med redovisning av ansökan om ekonomiskt bistånd.
- Frånvaro rapporteras och kan påverka rätten till fortsatt bistånd, om den inte kan styrkas eller bedöms rimlig.
- Planeringen upprättas i nära samverkan mellan socialtjänsten, Jobbtorg Stockholm och Arbetsförmedlingen.

Därigenom finns redan ett uppföljningssystem och ett krav på deltagande i SFI för en stor del av målgruppen, vilket motverkar avhopp genom tydlig struktur, krav och stöd. Arbetet med att minska avhopp inom SFI sker redan inom ramen för existerande strukturer, inklusive anpassade utbildningsformer, arbetslivsintegrerande insatser och myndighetskrav kopplat till ekonomiskt bistånd.

Sammanfattande bedömning

Förvaltningen arbetar redan med att följa upp närvaro och avhopp inom SFI. Det är viktigt att beakta att orsakerna till avhopp ofta är komplexa och individuella. Det finns redan befintliga insatser för att stödja elever i riskzonen, såsom studie- och yrkesvägledning, individuella studieplaner och samverkan med andra aktörer såsom Jobbtorg Stockholm och Arbetsförmedlingen. Ett målmedvetet arbete för att minska avhopp pågår redan idag inom ramen för ordinarie uppdrag. Förvaltningen bedömer därför att det inte finns behov av en särskild åtgärdsplan i nuläget. Samtidigt betonar förvaltningen vikten av fortsatt utveckling inom ramen för befintliga strukturer för att främja deltagande och stärka nyanländas språkkunskaper och möjligheter till etablering i samhället och på arbetsmarknaden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Charlotta Schenholm (L), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, SFI, blev en del av komvux 2016 och syftar till att ge grundläggande kunskaper i svenska språket, samt ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att få sådana. Kommunerna samarbetar med Arbetsförmedlingen för att ge elever möjligheter att öva svenska i arbetslivet och kombinera SFI med andra aktiviteter, som praktik eller arbete. Arbetsförmedlingen är ansvarig myndighet för att samordna etableringsinsatser och för att pröva frågor om anvisning till etableringsprogrammet.

Stadsdelsförvaltningen delar motionärernas åsikt om vikten av kontinuerliga och fullföljda studier inom SFI som en del av integrationen. Att lära sig språket till det land man flyttat till är inte bara en stor fördel på arbetsmarknaden, utan bidrar även till att bygga relationer med lokalbefolkningen och att navigera i vardagen, som att handla eller ha kontakt med myndigheter.

Inom Stockholm stad ligger det organisatoriska ansvaret för vuxenutbildningen hos arbetsmarknadsförvaltningen, där deras verksamhet Vuxenutbildning Stockholm regelbundet följer upp hur skolorna arbetar med bland annat att förebygga avhopp från SFI. Från och med 2025 har även möjligheten till planerade och tidsbegränsade studieuppehåll införts för att fler elever ska stanna kvar i studier. Ett planerat studieuppehåll innebär att eleven kan göra ett kortare uppehåll för andra aktiviteter, men har sedan en fast tidpunkt och en garanterad plats för att komma tillbaka. Sammanhållna studiegrupper har också införts som en del i arbetet med att minska avbrotten. Syftet är att eleven knyts tydligare till en studiegrupp som arbetar långsiktigt tillsammans och därmed bygger mer varaktiga studierelationer.

Deltagandet i SFI påverkas av flera faktorer och orsakerna till avhopp från SFI är väl kända. På uppdrag av regeringen genomförde Skolverket en kartläggning och analys av orsaker till avbrott på SFI. Resultatet presenterades i rapporten *Studieavbrott och genomströmning i SFI* (rapport 2024:3) som beskriver att i storstäder som Stockholm var avhoppet från SFI ca. 49 procent år 2022. Många avbrott beror på att eleverna prioriterar arbete för att försörja sig och sina familjer, att de ska delta på andra aktiviteter hos exempelvis Arbetsförmedlingen, eller att regler för exempelvis försörjningsstöd begränsar deltagandet. Andra orsaker till avbrott kan vara flytt, hälsa eller andra studier.

Stadsdelsförvaltningens bedömning är att elevers avhopp från SFI beror på faktorer som kan vara svåra för vuxenutbildningen att förutse och därför inte är möjliga att skriva in i en åtgärdsplan. Trots att SFI enligt skollagen ska vara möjligt att kombinera med andra aktiviteter, kan det vara svårt att motivera elever till detta, framförallt om avhoppet beror på exempelvis arbete. De framtagna åtgärderna till planerade studieuppehåll och sammanhållna grupper bör ge skolorna möjlighet att arbeta mer långsiktigt och strategiskt med eleverna och bidra till att behålla eleverna i studier. Stadens vuxenutbildning följer regelbundet upp att skolor arbetar för att förebygga avhopp från SFI. Stadsdelsförvaltningen bedömer att det därför inte finns behov för ytterligare en åtgärdsplan.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Lovisa Lanryd (L)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande:

Det är bra att staden arbetar för att motverka avhopp från SFI genom olika insatser, såsom kombinationsutbildningar, praktik med språkstöd och SFI för föräldralediga. Samtidigt är det helt nödvändigt att samla detta i en särskild åtgärdsplan. Mot bakgrund av den höga andelen avhopp och de integrationsutmaningar detta innebär vill vi se en plan som tydligt visar på ansvarsfördelning, resursbehov och uppföljning.

Orsakerna till avhopp är ofta komplexa och individuella, men just därför behövs en helhetsplan som knyter samman de olika aktörernas ansvar. Exempelvis kan det handla om förstärkt stöd till studerande med särskilda behov, utvecklad samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, samt en tydligare roll för civilsamhället som ofta når grupper som annars riskerar att hoppa av.

En åtgärdsplan skulle också bidra till större transparens och möjlighet att följa utvecklingen över tid. På så sätt kan vi bättre säkerställa att de insatser som görs faktiskt minskar avhoppet och stärker nyanländas språkkunskaper. Språket är nyckeln till integration och egen försörjning. Därför måste frågan ges högre prioritet och ett mer samlat grepp.

Förvaltningen säger att man delar vår åsikt om vikten av kontinuerliga och fullföljda studier inom SFI som en del av integrationen. Det är bra att förvaltningen delar vår bedömning i denna fråga. Dock anser förvaltningen att en åtgärdsplan inte behövs eftersom frågan är ständigt aktuell och hanteras löpande. Det påståendet är skäl nog att det bör tas fram en åtgärdsplan eftersom en sådan skulle konkretisera var problemen finns, vad som behöver göras och när det ska göras.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra.

Vår förvaltning svarar positivt på liberalernas motion om att ta fram en åtgärdsplan för att minska avhoppet från SFI. Vi anser det helt nödvändigt att samla detta i en särskild åtgärdsplan. Mot bakgrund av den höga andelen avhopp och de integrationsutmaningar detta innebär vill vi se en plan som tydligt visar på ansvarsfördelning, resursbehov och uppföljning.

Orsakerna till avhopp är ofta komplexa och individuella, men just därför behövs en helhetsplan som knyter samman de olika aktörernas ansvar. Exempelvis kan det handla om förstärkt stöd till studerande med särskilda behov, utvecklad samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, samt en tydligare roll för civilsamhället som ofta når grupper som annars riskerar att hoppa av.

En åtgärdsplan skulle också bidra till större transparens och möjlighet att följa utvecklingen över tid. På så sätt kan vi bättre säkerställa att de insatser som görs faktiskt minskar avhoppet och stärker nyanländas språkkunskaper. Språket är nyckeln till integration och egen försörjning – därför måste frågan ges högre prioritet och ett mer samlat grepp.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation av Fatima Nur (L)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande:

Det är bra att staden arbetar för att motverka avhopp från SFI genom olika insatser, såsom kombinationsutbildningar, praktik med språkstöd och SFI för föräldralediga. Samtidigt är det helt nödvändigt att samla detta i en särskild åtgärdsplan. Mot bakgrund av den höga andelen avhopp och de integrationsutmaningar detta innebär vill vi se en plan som tydligt visar på ansvarsfördelning, resursbehov och uppföljning.

Orsakerna till avhopp är ofta komplexa och individuella, men just därför behövs en helhetsplan som knyter samman de olika aktörernas ansvar. Exempelvis kan det handla om förstärkt stöd till studerande med särskilda behov, utvecklad samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, samt en tydligare roll för civilsamhället som ofta når grupper som annars riskerar att hoppa av.

En åtgärdsplan skulle också bidra till större transparens och möjlighet att följa utvecklingen över tid. På så sätt kan vi bättre säkerställa att de insatser som görs faktiskt minskar avhoppet och stärker nyanländas språkkunskaper. Språket är nyckeln till integration och egen försörjning – därför måste frågan ges högre prioritet och ett mer samlat grepp.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Charlotta Schenholm (L)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande

Det är bra att staden arbetar för att motverka avhopp från SFI genom olika insatser, såsom kombinationsutbildningar, praktik med språkstöd och SFI för föräldralediga. Samtidigt är det helt nödvändigt att samla detta i en särskild åtgärdsplan. Mot bakgrund av den höga andelen avhopp (49 %) och de integrationsutmaningar detta innebär vill vi se en plan som tydligt visar på ansvarsfördelning, resursbehov och uppföljning.

Orsakerna till avhopp är ofta komplexa och individuella, men just därför behövs en helhetsplan som knyter samman de olika aktörernas ansvar. Exempelvis kan det handla om förstärkt stöd till studerande med särskilda behov, utvecklad samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg, samt en tydligare roll för civilsamhället som ofta når grupper som annars riskerar att hoppa av.

En åtgärdsplan skulle också bidra till större transparens och möjlighet att följa utvecklingen över tid. På så sätt kan vi bättre säkerställa att de insatser som görs faktiskt minskar avhoppet och stärker nyanländas språkkunskaper. Språket är nyckeln till integration och egen försörjning – därför måste frågan ges högre prioritet och ett mer samlat grepp.